

Pracuje rekordní počet důchodců

Vyšší životní náklady nutí seniory pracovat. Firmy o ně mají kvůli nedostatku zaměstnanců zájem

KATEŘINA SURMANOVÁ

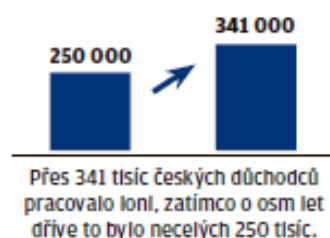
PRAHA Jedna z referentek na ministerstvu vnitra drží rekord státní správy v odsloužených rocích: zažila přes 20 ministrů a ani osmdesáté narozeniny pro ni nebyly signál k odpočinku. Přesluhujících žen je v Česku čím dál víc, a ne vždy proto, že by je to bavilo.

Na konci loňského roku pracovalo 341,4 tisíce důchodců, většinou starobních a většinou právě žen. Je to zatím nejvyšší číslo. A statistiky za letošní druhé čtvrt-

letí trend poslední dekády potvrzují, dokonce ukazují, že akceleruje.

Ubývá zaměstnanců mladších čtyřiceti let, naopak bobtná počet těch, co už oslavili šedesátiny. Za posledních osm let přibýlo více než osmdesát tisíc pracovníků, kterým už bylo pětadesát.

Potkávají se dva vlivy. Na jedné straně mimořádně nízká nezaměstnanost, kvůli čemuž jsou firmy svolné zpružnit úvazek, aby ho mohl vykonávat i starší člověk. „Zájem zaměstnavatelů i po-

díl pracujících seniorů je vyšší. Trend lze pozorovat ve všech sektorech vyjma těch, kde je vysoká fyzická zátěž,” potvrdil LN prezident Unie zaměstnavatelských

svazů Jiří Horecký. Nejvíce roste podíl seniorů ve veřejných službách a státní správě.

Méně pozitivní motivací k přesluhování je, že řada seniorů jednoduše musí pokračovat ve vydělávání, protože by jinak nevyžila. „Velký problém je se zaplacením nákladů na bydlení v Praze, Brně i dalších statutárních městech. Například v Praze dosahují až 109 procent penze u muže a 127 procent u ženy,” sdělil LN předseda Rady seniorů Zdeněk Pernes. Proto podle něj není žád-

ným překvapením, že svou ekonomickou aktivitu prodlužují víc ženy než muži: mají menší důchody a častěji žijí samy, odovělé.

Podle statistik bylo loni v Česku celkem 221,7 tisíce pracujících starobních penzistů. Ženy v tom celku představují mírnou většinu – 52,5 procenta, ale průkaznější je podívat se na časovou řadu: oproti roku 2010 stoupl počet přesluhujících seniorek bezmála o třetinu.

**Pokračování na straně 3
Poznámka na straně 10**

Pracuje rekordní počet důchodců

Dokončení ze strany 1

Zaměstnavatele situace nutí, aby rozšířili portfolio nabízených benefitů, protože si potřebují svoje lidi s nárokem na odchod do penze udržet. Nejsou to jenom peníze, velkou roli hraje i jiné uspořádání organizace práce – třeba větší možnost pracovat z domova nebo v rámci sdíleného pracovního místa.

Přesun „váhy“ na trhu práce ve prospěch starších ročníků logicky souvisí s demografickým vývojem: Češi stejně jako zbytek Evropy stárnou a podle předíkcí stárnout budou. Struktura nabídek pozic se ale proměňuje také, prosazuje se robotizace a zvyšují se nároky na technické, technologické a počítačové dovednosti.

To by mohlo do budoucna vytvořit strukturální problém: masa seniorských pracovníků nebude vědět, jak se s novými nároky popasovat, a mladších, obeznámených adeptů nebude dost. Ministerstvo práce a sociálních věcí proto přichystalo pár úprav v balíčku zaměstnanosti, velký důraz klade třeba zrovna na rekvalifikace.

„Připravili jsme i návrh nového nástroje, který podpoří motivaci zaměstnavatelů, aby investovali do vzdělávání svých lidí, a to zejména v souvislosti s nastupujícími technologickými změnami, s digitalizací a robotizací. Právě tyto aktivity jsou významné pro starší ročníky, aby si byly schop-

Zaměstnaní místo odpočinku 2 897 000

Celkový počet důchodců na konci roku 2018: z toho je **2 402 000** starobních důchodců

12 391 KORUN

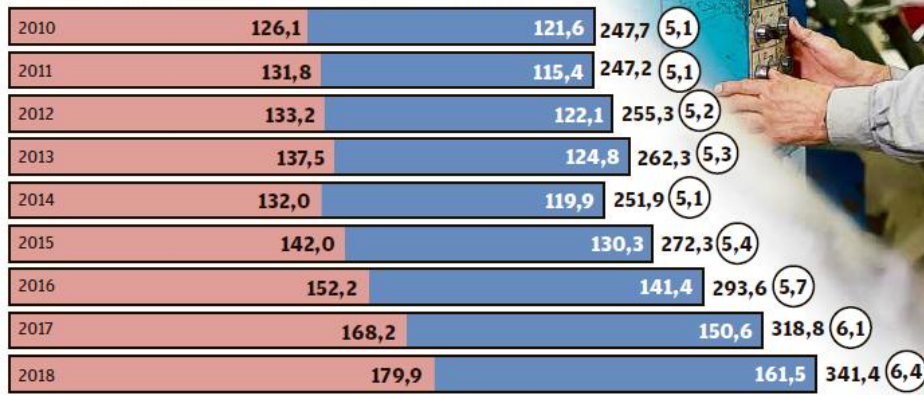
Průměrná výše starobního důchodu

celkový počet pracujících důchodců
údaje jsou v tisících

z toho ženy

z toho muži
zaroz: čsů

poměr k celkovému počtu pracujících
údaje jsou v procentech

né udržet zaměstnání,” uvedla pro LN vedoucí tiskového oddělení ministerstva Barbara Hanoušek Eckhardová.

Zůstaň, budeš odměněn

Už teď existují zákonné možnosti, jimiž stát bonifikuje jedince,

kteří ukončení kariéry odloží. Základní je sleva na poplatníka, na niž má nárok každý, kdo odvádí daň z příjmu, byť zrovna penzisti o ni na chvíli přišli, když ji zrušila vláda Petra Nečase (ODS) v rámci batohu úsporných opatření v době ekonomické krize. Ústav-

ní soud slevu seniorům vrátil s tím, že její zrušení bylo diskriminační. Vedle toho se v České republice důchodové dávky nezdaňují a jeho příjemci nehradí zdravotní pojištění.

Specifické bonusy představuje navyšování výměry penze, když

důchodce i po překročení meze nároku na oddech odpočinkový čas nezahájí. To se děje ve třech režimech. Když někdo ke mzdě pobírá plnou důchodovou dávku, procentní výměr penze se mu zvýší o 0,4 procenta za každých 360 odpracovaných dní. Člověk si o to

musí požádat, neaktivuje se to automaticky.

Těm, kdo se spokojí s poloviinou penze, na niž mají nárok, poskočí výpočtový základ o tři procenta za rok a těm, kdo se dočasně zřeknou důchodu úplně, se základ zvedne o šest procent ročně.

Potíž je, že v praxi jsou to v zásadě mrňavé rozdíly. „Oněch 0,4 procentního bodu odpovídá řádově 100 až 150 korunám. Žádná sláva to tedy není, přitom si stále platíte penzijní pojištění,” zdůraznil Zdeněk Pernes z Rady seniorů. Pracující důchodci mají méně výhodné podmínky s nemocenskou než jejich „běžní“ kolegové, což je další klacik, který kazí chuť přeluhovat. „Všechny tyto aspekty je nezbytné řešit. Zatím to nikoho nezajímalo,” doplnil.

Státní zájem k hýčkání seniorů, kteří ještě zvládnou pracovat, probouzí matematika demografických projekcí. Do roku 2060 tu bude čtyřnásobně více osob starších 85 let, než je tomu dnes.

„Česká republika patří v evropském kontextu k zemím, kde tempo růstu naděje dožití a tempo stárnutí populace – zvěšování skupiny osob 65 a více let – je jedno z nejrychlejších,” uvádí nedávná vládní zpráva o důchodech.

Nejde jen o to, že z pohledu národohospodářství a byznysu je žádoucí, aby senioři neodcházel, protože by jinak chyběli pracovníci. Velkou roli hraje i faktor odlehčení průběžnému penzijnímu systému.

FOTO: SHUTTERSTOCK / KOOLAZ-SHON / L.N.